

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 4 Bakning

Fylke: Oppland
Herad: G. Gaesdalen
Bygdela: FALLEHEI

Tilleggsspørsmålnr.

Emne:
Oppskr. av: Hunders redde

Gard:
G.nr. Br.nr.

(adresse): FALLEHEI

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Det varh & bygget paa egen erfaring.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta ogsaa med alder, heimstad, yrke):

Har det god stoff av Gudrun Fjærvad. Toar, Maestad, Gørdb.

SVAR.

I G. Gaesdalen har de i adskillig over 100 aar
 hadt to store bygde mæller. Der er tre gaardne
 Hølen, Fallehei der andre tilh. gaarden Hølen
 hovedgaarden. Der to mæller mællte vor meg
 med da knekten har store gaard fra Gaesdalen
 tid hadde sin bakkekasse, alle det beste
 mæll er god det gaard paa der bakkekasse
 fjendrest like til 1890. De store gaard som
 kunne bakkekasse var i Fallehei vor fangens
 gaarden a gaarden s. røff. Kærskjøgel paa
 s. røff ud det store her og det alle tabte 1905
 for 30 Kr. Enne angret meg for dette vedle.
 Det er fjendrest de a anden haendrest
 paa gaardene her. I omme arveord om bryts
 de tre al male godt tall ved sløfje
 Opna paa der haendrest & det Salles
 steene de er autuzely laget til al male
 korn paa.

1 Sammalt byggmel. Kormel mæll slik dette
 2 Protein " " " " " " " " " " " "
 det alle fjendrest mel " " " " " " " "
 3 Protein byggmel. Dette alle stort fint
 4 Sammalt rug til brodmæll
 5 Protein rug til brodmæll Dette 3 m. fint
 6 Sammalt hvede til brodmæll
 7 Protein hvede " " " " " "
 8 Gropt bygg og hvede til Kreaturfor
 9 Sammalt " " " " " " " " " "

2) Braude Rug bygg og ester kunne siges
 Det grove mel alle bryt til Kreaturfor
 3) Det er best af bakte ad mel som her
 staaf en tid. Til kakei brod og det vœr
 af vorne mel til for man satte degen
 til flatbrod og dette ikke nødvendi
 Vi sookall vorde paa mel som korn
 rett fra Kærne Braude ikke vor.
 4) Det sløfje korn gaard her vedle bakte
 nellen Gørdb
 5) Vor samme mæll mellem gaardene alle
 brytning nor det Gørdb brytning
 her det mepp vorde her i Gaesdalen
 man gærde for bakte vœr paa s. røff
 Aende maatte

Rulle 2. halv

Her i Gaus del var det fra gammel tid var
 brugt 3 slags fladbrød. Det trestekke leysbrød
 og den eldste type. Delt fladbrød alle det bleit
 med al beste smør 1910. Paa var det det
 mestefte leysbrød som finnes i Almen delig
 bruk. Eie, yngre form for dette brød var
 rymbrød til kaffebruk. Den tredje
 brødtype var Ertbrød
 Til det mestefte leysbrød og ertbrødet
 alle degen Ruad i potte og malte poteter
 Til det trestekke brød alle degen Ruad
 i rene røe poteter.

Det er vanlig at bake myke ruglefs
 og nok tykkere eplekomp. Her er brugt
 rugmel og degen Ruad i malte poteter
 poteter.

Eller staker noen vanlig kakabrod av
 Rannalt rug og melk eller av sigel
 rug og melk.

Indvannell her det ogsaa var almindelig
 at stike vaffel paa vaffel, som og gode
 paa ullen paa Rannalt kakay og ostell.
 Her disse var en del vaffel paa rug og
 paa vaffel eller de to flate var forsynet
 med det som omtales.

Futter saamer kakkels, Ringler og smilt
 var det vanlig at stike i smilt til jul.

6. Her brukes de brodder som omtales og
 nevnt. Vi har her i lagde ikke bruk
 de fine brodder som i x m. Endnu del
 av "vondelay brude", Skivots brød var.

Det trestekke brodet gik av bruk 1910.
 Vi har ingen brodder med navn etter
 andre lagdelag.

7. Ikke var utvunden de vanligste smokaker
 men brukte, formede med til kaffee.

8) Kander ikke her.

9. Husbrød og lys her aldri spist
 det samme brød her.

Haandvirket jeh altid litt fjerne
 mat end de andre men spiste det samme
 brød. De brodder som er brugt her er nevnt
 for.

10) Kander ikke her.

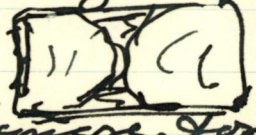
11) Med leiv menes her baade det
 tette, sulide fladbrød for det er stekt
 og det tordeligste fladbrød
 Det er det Rannalt rugbrød som er
 skive omstekt brød. En brodder
 kaldes paa Gausdalsmaal, e' Rakustjirte
 og et brød kaldes e' Rakii

12) Her brukes almindelig myk ruglefs
 og tykker myk, potetkomp
 Dette baker til jul og påske, men
 ogsaa ellers. Brukes ofte til nistemat

Refsklemmer og brukt. her. Lette og lette
men for skinn og stykke lene og klær,
paa smør eller Sirep og kuller. Den som
men lene, det er klær.

Halvbrød og bakt av erdi eller lauge, og
kødt. Refs og bakt av rug og hvede
stekt som den er smør.

13) Paa de store gaardene seltes brød slik det
er i store stæer eller stubler paa skoleværel.
Du plass hennyg kan smaa folk brenne
over en gang. Det brød som skal brennes til
nær paa fjellstær i store og brøtten,
paa en bestemt måte. Noen brøtten er
fra 4 kants som det vanmulege brød
hvor en rektangel og firkant som paa
til Nordskypen. Stokspeser kaldes
etrolig som manlag flabbbrød

Reisen omna brøtten paa tokke
men den er levere.

Det var nok praktisk at legge
fjære for paa velt brød end paa
det andre. ^{noe de skulde legge}

14. Det var uakke i gamle dager at de var
en annen måte. De bygget alle. Denne
esten øste de i en traskal og kveret den
sammen med litt mel. Den kaldt seg i
lang tid.

15. Kan ikke være paa dette

16. Dette var en annen leiv med en
gang. Den brøtten daglig mykt godbrød
for i tiden brøtten men det var det flabbbrød
Brød brøtten som regel ikke for det er i dag
gammelt

17. Kan ikke være paa dette.

18. Lektur her
19) Paa gaardene bakes flabbbrød i eldhuil
og kakebrød i komfyren paa Røklud.
Paa folk bakes som regel i en
i stuen. For hadde de paa Gaardene
sooskilt bakersmen i peisen eller i eld
huil. Paa gaarden var dujen i Opdal
S. Trondelag og det er prestig slik bakersmen
i det lille eldhuil.

20) Her i bygden her folk goed seg om
bakt de kunde noe lade av bakersmen
for og ikke det her uost.

21. og 22. Dette kan ikke være paa

24) En utmarkel måte at stekte Raffe
brød paa og at sette to tukke over hver
andre med ca 15 cm mellomrum
Man brøtten da som at stykke av en
vedkubbe 3 15 cm lange stykker som
den over tukke legges paa. Man brenner
de både siesdy. Den nederste tukke
og over den overste. Det stekes 8-10 brød
en gangen og det blir godt stekt jevnt
brød. Denne måte var ved bruk her.

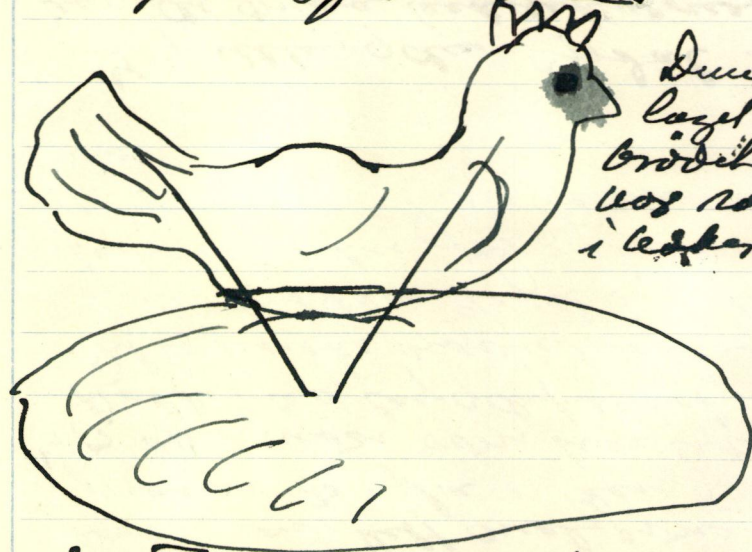
25. Kan ikke være på dette

26. Vel ikke ved om dette

27

28) Brød oplevtes best i en fatt kasse.

Fladbrød holdes sig meget længe
29 for i tiden, laget de 9 runde en haue
is deig. Denne figurer ble sat fast
paa et runde brød. figuren var av
stavel og festet til brødet med 4 gran
pinner. Dette brød ble sat paa brødet
fullefter og blev gæst i julen med
til glæde og forbrud.

Denne haue ble
laget og festet til
brødet reens deig
var rød og sat
i lekerorden

30. Fælk med gæstari og forrester
laget altid ved andromme figuren
til levede naar de blev med fælkspotten
Naar slike Røstestumper blev
sat til.

31. Udkendt her

32. " " "

33. Vaffel, god og avleff, som
Vaffel med brødet lade til fælk og
simplere vaffer. Brød, som brugtes til
fælk koger, naar avleff, som
gæst var god og ble brugt til men
hver dag her, kaker eller vaffer.
Gauddal to en god konkyd og vander de
to store kugler, var det alle brugt med
god for sig.

34. 4. v. Gauddal gav det ender fravagn om
fridstid 1812, da brugte gæst og
kmatende og kørte i brødet.

35) 1820 sat Edel Røst og lyste fladbrød
paa stor gæst Røst i tallen den
blaudel byggede med kørkøst
en dag siden kom isen i adhuset til
neude Ha huse. Glæde det ender vest-
med av Røstebord, da skulde brødet
blev lade lyste og lade.

36) Perkenhuis te Alkmaar, Breda, ...
... de Kerk van ...
... Breda, ...

37) De stichting van de Kerk van ...
... de Kerk van ...
... Breda, ...

38) Kerk van de ...
... de Kerk van ...
... Breda, ...

39) Kerk van de ...
... de Kerk van ...
... Breda, ...

40) De Kerk van de ...
... de Kerk van ...
... Breda, ...

41) De Kerk van de ...
... de Kerk van ...
... Breda, ...

42) De Kerk van de ...
... de Kerk van ...
... Breda, ...

43) De Kerk van de ...
... de Kerk van ...
... Breda, ...

44) De Kerk van de ...
... de Kerk van ...
... Breda, ...

45) De Kerk van de ...
... de Kerk van ...
... Breda, ...